

آتش‌بازی جدید «پسر موشکی» برای رئیس‌جمهور فرتوت در کاخ سفید

کره‌شمالی کابوس بی‌پایان آمریکا

سیه‌ل سیدجمالی

روزنامه‌نگار

موشک‌های کره‌شمالی تنها زحمت حمل کلاهک‌های سنگین را به آسمان نمی‌کشند، بلکه در فضای رسانه‌ای نیز کشورشان را به صدر خبرهای جهان می‌آورند. آزمایش جدید کره‌شمالی بار دیگر کِشِشِ کشور را به‌موضوعی مهم تبدیل کرده‌است. مسأله‌ای که‌شان از طراحی مقامات پیونگ‌یانگ برای افزایش قدرت چانه‌زنی‌شان در مذاکرات هسته‌ای دارد. خبرگزاری مرکزی کره‌شمالی «KCNA» روز دوشنبه ۱۳ سپتامبر (۲۲ شهریور) گزارش داد که پیونگ‌یانگ، «موشک کروژ دوربرد» جدیدی را در تعطیلات آخر هفته گذشته آزمایش کرده‌است. طبق این گزارش، این موشک‌ها ۱۵۰۰ کیلومتر را در دو ساعت طی کردند تا با گذر بر فراز کره‌شمالی و آب‌های سرزمینی آن به اهداف مشخص شده اصابت کنند. آزمایش موشکی جدید کره‌شمالی نشان داد که سیاست‌های «پیونگ‌یانگ» همچنان بر همان روال گذشته یعنی قدرت‌نمایی در مقابل غرب و ایجاد ترس و وحشت برای متحدان آمریکا در شرق آسیا در جریان است. کره‌شمالی این موشک را سلاح استراتژیک و با اهمیت فوق‌العاده توصیف کرده‌می‌گوید آزمایش آنها موفقیت‌آمیز بوده‌است. پیونگ‌یانگ معتقد است موشک‌های آزمایش شده این کشور راه‌وسيله بازدارنده موثر دیگری در برابر نیروهای متخاصم خارجی مجهز کرده‌است. کارشناسان می‌گویند نام بردن از این موشک‌ها با عنوان «سلاح راهبردی» عموماً نشان‌دهنده توانایی آنها در حمله کلاهک‌های هسته‌ای است. طبق گزارش «خبرگزاری فرانسه» به نقل از تحلیلگران نظامی چنین سلاحی نشان‌دهنده پیشرفت چشمگیر کره‌شمالی در فناوری تسلیحاتی است. پیش‌تر در جریان هشتمین کنفره حزب حاکم کره‌شمالی در مام‌ژانویه، «کیم جونگ‌اون» رهبر کره‌شمالی دستور توسعه سلاح‌های هسته‌ای تا کنیتی را صادر کرده‌بود. کره‌شمالی به دلیل برنامه‌های تسلیحاتی هسته‌ای و موشک‌های بالستیک خود تحت تحریم‌های بین‌المللی قرار دارد. با این حال این کشور معتقد است که باید با این سلاح‌ها در برابر تهاجم آمریکا از خود دفاع کند. طبق قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل، پیونگ‌یانگ از استفاده از فناوری‌های بالستیک محروم است، اما این مسأله درباره موشک‌های کروژ صق نمی‌کند. آمریکا و اعضای شورای امنیت سازمان ملل متحد از زمان اولین آزمایش اتمی کره‌شمالی در سال ۲۰۰۶ میلادی، چندین دور تحریم علیه کره‌شمالی وضع کرده‌اند. پیونگ‌یانگ علی‌رغم این تحریم‌ها بر تقویت توانایی نظامی خود برای مقابله با تهدید حضور نیروهای آمریکایی در منطقه تأکید کرده است. کره‌شمالی می‌گوید تا زمانی که آمریکا به سیاست خصمانه خود برای براندازی نظام حاکم در این کشور پایان ندهد از برنامه موشکی و هسته‌ای خود عقب‌نشینی نخواهد کرد.

واکنش کره جنوبی به آزمایش موشکی همسایه شمالی

بنابر گزارش خبرگزاری «یونهاپ» کره جنوبی، رئیس ستاد مشترک ارتش کره جنوبی (CS) هیچ‌گونه باز نظری درباره جزئیات جدیدترین آزمایشات موشکی کره‌شمالی نکرده‌است. چنین موضوعی باعث‌شده برخی نمایانته‌نی‌ها در ارتباط با عدم توانایی رهگیری این آزمایش توسط کره جنوبی و ایالات متحده به وجود آید. یکی از منابع دولتی کره جنوبی گفته‌است: «کره جنوبی و ایالات متحده از نزدیک در حال تجزیه و تحلیل اطلاعات مربوط به آزمایش‌ها هستند. ما هنوز جزئیاتی چون مسیر دقیق پرواز را نفهمیده‌ایم. یک منبع دیگر در دولت‌سئول نیز در این باره اعلام کرده‌است: «در موارد آزمایش‌های موشک بالستیک کره‌شمالی، ستاد مشترک ارتش کره جنوبی اطلاعات مربوط به این آزمایش‌ها را فوراً منتشر نمی‌کند، اما در مورد آزمایش‌های موشک کروژ، صدور اعلامیه‌های عمومی به شرایط موده بستگی دارد.» «چانگ‌یانگ‌کئون»، کارشناس مسائل موشکی در دانشگاه هوا و فضای کره در این خصوص می‌گوید: «موشک‌های کروژ آرام‌تر حرکت می‌کنند و در مقایسه با موشک‌های

بالستیک از قدرت کمتری برخوردار هستند، به همین دلیل مهار حمله موشک کروژ آسان‌تر است، اما این موشک‌ها در ارتفاعات پایین‌تری حرکت می‌کنند و شناسایی آنها با رادار دشوارتر است و می‌توانند با دقت بیشتری اهداف را مورد حمله قرار دهند.» طبق گزارش خبرگزاری «یونهاپ»، موشک‌های تازه آزمایش شده کره‌شمالی ظاهراً در ارتفاع حدود ۱۰۰ متری پرواز کرده‌اند. در حالی که سامانه‌های دفاع هوایی کنونی برای واکنش نشان دادن به موشک‌های بالستیک که در ارتفاع بالاتری در مقایسه با موشک‌های کروژ پرواز می‌کنند، طراحی شده‌اند. «انکیت‌پاندا»، محقق و کارشناس امور مربوط به منبع اشاعه در بنیاد صلح بین‌المللی «کارنگی» معتقد است ارتفاع پرواز پایین‌تر موشک‌های کروژ در مقایسه با موشک‌های بالستیک به این معنی است که «اپراتورهای دفاع موشکی ممکن است برای تشخیص ورودیابی بهینه نیاز به تغییر حسگرها از جمله رادار داشته باشند.» این کارشناس مسائل نظامی می‌گوید: «بسیاری از موشک‌های کره‌شمالی که در سال‌های اخیر آزمایش شده‌اند، ویژگی‌هایی را از خود نشان داده‌اند که موجب‌شده چالش‌های بیشتری برای دفاع موشکی به وجود آید.» چنین اظهاراتی نشان می‌دهد کره‌شمالی با توجه به استقرار گسترده سامانه‌های پدافند ضدموشکی آمریکا در منطقه که قادر به شناسایی موشک‌های بالستیک هستند به سمت توسعه موشک‌های کروژ گام برداشته‌است زیرا رهگیری آنها برای هرسامانه پدافند هوایی دشوار است.

واکنش ایالات متحده به این آزمایش

«مایک کافکا» فرمانده قسمت «هندو اقیانوس آرام» ارتش آمریکا در بیانیه‌ای اعلام کرد گزارش‌های منتشر شده در ارتباط با آزمایش موشک‌های کروژ توسط پیونگ‌یانگ، تمرکز گستر موشک‌های کره‌شمالی بر توسعه برنامه نظامی خود و تهدیدهایی را که برای همسایگان و جامعه بین‌المللی ایجاد می‌کند، نشان می‌دهد. کافکا ضمن ابراز نگرانی از این اقدام کره‌شمالی گفت: «ما از پرتاب امروز صبح موشک کره‌شمالی به سمت دریای شرقی «دریای ژاپن» مطلع شدیم. ما همچنان اوضاع را زیر نظر داریم و در حال راززنی نزدیک با همیمانان و شرکای خود هستیم.» این نهاد بار دیگر تأکید کرد که تعهد آمریکا برای دفاع از کره جنوبی که در آن ۲۸ هزار و ۵۰۰ سرباز برای مقابله با کره‌شمالی مستقر هستند و همچنین دفاع از ژاپن، مستحکم باقی می‌ماند. اما در مقابل یکی از مقامات کاخ سفید که نخواست تیره و تار شد بلکه در باقی می‌ماندن خبرنگاران از پرتاب چندین موشک کوتاه‌برد جدید از سوی کره‌شمالی

خبر داد. این مقام مطلع اظهار داشت که موشک‌های آزمایش شده از نوع موشک‌هایی نیستند که در قالب قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل متحد برای باز داشتن کره‌شمالی از برنامه تسلیحات هسته‌ای آن، مشخص شده‌اند. این مقام دولت آمریکا در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه آیا این اقدام راه دیپلماسی بین واشنگتن و پیونگ‌یانگ را خواهد بست یا نه، گفت: «دولت ایالات متحده فکر نمی‌کند این اقدام منجر به بسته شدن درهای دیپلماسی باشد.»

توان موشکی کره‌شمالی، دغدغه آمریکامتحدن آسیای شرقی
کره‌شمالی در سال‌های پس از پایان جنگ سرد، یکی از معدود کشورهای در جهان است که همچنان بر پایه شعارها و آرمان‌های نظام کمونیستی پافشاری می‌کند. امروز شماختی می‌توانید نمادهای «مارکس» و «لنین» و نظام سوسیالیستی رادر گوشه و کنار پایتخت و دیگر شهرهای این کشور مشاهده کنید. کره‌شمالی تقریباً از دوران دهه ۲۰۰۰ میلادی وروی کار آمدن دولت محافظه کار جورج بوش پسر، تحت فشارهای غرب و جامعه جهانی قرار گرفته‌است. اما علی‌رغم تمام این فشارهای سیاسی و اقتصادی توانسته است در زمینه مسائل نظامی از قبیل موشک‌های بالستیک و کروژ پیشرفت‌های قابل ملاحظه‌ای داشته باشد. این پیشرفت‌ها، تمامی زیر فشار تحریمی غرب صورت گرفته‌است، اما به هر حال منجر به تقویت جایگاه کره‌شمالی به عنوان کشوری کوچک در منطقه شرق آسیا شده که خاستگاه قدرت در جهان امروزی است. اگر کره‌شمالی به چنین توانی دست نمی‌یافت احتمالاً اسلانهایی مشابه عراق و افغانستان در انتظارش می‌بود. در همین راستا به دلیل اهمیت فناوری موشکی در حفظ حیات کره‌شمالی به عنوان یک کشور و عدم انهدام آن همانند لیبی به بررسی توان موشکی کره‌شمالی پرداخته‌ایم؛ سلاحی که پیونگ‌یانگ به وسیله آنها موفق به ایجاد موازنه در برابر آمریکا شده‌است. از معروف‌ترین موشک‌های کره‌شمالی که تا به امروز ساخته و آزمایش شده‌اند را به اختصار نام‌برده‌مورد را زیرای قرار می‌دهیم.

موشک هواسانگ ۱۵

هواسانگ ۱۵ دوربردترین سلاح کره‌شمالی و براساس مدل مشابه ساخت اتحاد جماهیر شوروی است که به روز رسانی شده است. این جنگ افزار دارای پرتاگر کپسولی از نوع روسی است و از پیشرفته‌اندل RD-۲۵۰ دو مرحله‌ای براساس تکنولوژی سوخت مایع بهره می‌برد. برد این موشک ۴۵۰ کیلومتر فنی کارشناسان نظامی برد مفید آن تا ۴۵۰ کیلومتر برپایه برآوردهای فنی کارشناسان نظامی برد مفید آن تا ۴۵۰ کیلومتر

است و در حال حاضر هیچ گونه اطلاعاتی از زمان عملیاتی شدن این سلاح وجود ندارد.

موشک پوکوکوک سونگ ۱

این موشک که با نام KN-۱۱ نیز خوانده می‌شود یک سلاح بالستیک زیردریایی پرتاب است. این جنگ افزار براساس موشک روسی R۲۷ ساخته شده است. پیونگ‌یانگ در سال ۲۰۱۶ میلادی توسط یک زیردریایی این موشک را با موفقیت آزمایش کرد. پوکوکوک سونگ ۱ دست کم ۱۲ تست انجام داده که همگی با موفقیت به سرانجام رسیده‌اند. این سلاح یکی از موارد بسیار نگران کننده برای ایالات متحده بوده است، زیرا با بارگیری در یک زیردریایی می‌تواند به آب‌های اقیانوس آرام مرکزی نزدیک شود و به راحتی سواحل ایالت کالیفرنیا در آمریکا را مورد هدف قرار دهد. پیشترانه این جنگ افزار از نوع سوخت حالت جامد است.

کره‌شمالی، کارت برنده در دستان روسیه و چین

اگر نگاهی ریزبینانه به پیشرفت‌های نظامی و هسته‌ای پیونگ‌یانگ بیندازیم به راحتی خواهیم یافت که در پشت پرده مسکو و پکن گردانندگان اصلی این طرح جن سیاسی هستند. با توجه به تحریم‌های همه‌جانبه غرب و شورای امنیت سازمان ملل بر اقتصاد کره‌شمالی، مطمئناً قدرت‌هایی مانند روسیه و چین از این کشور حمایت‌های پشت پرده‌ای دارند.

۱)چین حامی اقتصادی

یکی از مهم‌ترین منابع درآمد کره‌شمالی، صنعت زغال سنگ است. با توجه به رشد صنعتی و اقتصادی چین در سال‌های اخیر و نیاز مبرم این کشور به منابع تولید انرژی، پکن به شدت نیازمند واردات انرژی به ویژه زغال سنگ است، زیرا این ماده همچنان سهمی ۷۰ درصدی در سبد انرژی چین دارد. با توجه به موقعیت جغرافیایی کره‌شمالی و چین با یکدیگر، چین می‌تواند به راحتی و بدون نیاز به دور زدن تحریم‌های آمریکا بار اقتصاد پیونگ‌یانگ، از همسایه شمالی زغال سنگ وارد کند و عمدتاً به جای دادن پول باین کشور مبادله کالا به کالا انجام می‌دهد. چین اصلی‌ترین تامین کننده مواد غذایی و کشاورزی کره‌شمالی است.

۲)روسیه پشتیبان لجستیکی ونظامی

با توجه به موشک‌های ساخته شده توسط کره‌شمالی، می‌توان به راحتی دید که بهره‌مندی از شرایط جدید، به ویژه در عرصه اقتصاد است. دیدی تکنولوژی و صنعت روسیه در تولیدات نظامی پیونگ‌یانگ را مشاهده

و به جرات این موضوع را عنوان کرد که بهالغ بر ۹۰ درصد موشک‌های میان‌برد و بالستیک کره‌شمالی نمونه‌های کپی برداری شده از مدل‌های اصلی ساخته توسط اتحاد جماهیر شوروی سابق یا روسیه کنونی هستند. مسلمان پیونگ‌یانگ بدون اطلاع و اجازه مقامات مسکو نمی‌تواند به دانش ساخت این ادوات استراتژیک نظامی دست پیدا کند. روسیه به خوبی بر این موضوع واقف است که با تسلیح کردن کره‌شمالی می‌تواند مشکلات عمیقی را برای منافع غرب در اقیانوس آرام و شرق آسیا ایجاد کند. جدا از این موضوع، هم‌پیمانان سنتی آمریکا در منطقه مانند ژاپن، کره جنوبی و تائوان به علت تهدیدهای هسته‌ای و نظامی ایجاد شده از سمت کره شمالی، فشار روانی، اقتصادی و نظامی بیشتری بر آمریکا وارد خواهند کرد و واشنگتن برای راضی نگه داشتن متحدان خود مجبور به صرف هزینه‌های مالی بیشتری برای حمایت از متحدان خود در منطقه شرق آسیا خواهد بود. همچنین حضور یک کشور مخل آسایش برای آمریکا، اهرم چانه‌زنی بیشتری به مسکو در برابر غرب درباره مسائل دیگری در عرصه بین‌المللی می‌دهد. از سوی دیگر روسیه مستقیماً در برخی مناقشات شرق آسیا درگیر است، نمونه آن اختلافات میان روسیه و ژاپن بر سر جزایر کوریل مشغول شدن ژاپن به تهدیدات کره‌شمالی فرصتی را برای توجیه جهت پیگیری مسأله این جزایر باقی نخواهد گذاشت.

دکترین واشنگتن، جلوگیری از تبدیل شدن پیونگ‌یانگ به یک الگوی جهانی

در سال‌های گذشته به کرات این جملات از زبان سیاستمداران آمریکایی شنیده‌ایم که بنیاد اجازه دهیم الگوی کره‌شمالی در کشورهای دیگر تکرار شود. در دوران ریاست جمهوری دونالد ترامپ این موضوع از زبان جان بولتون مشاور امنیت ملی آمریکا بارها شنیده‌شده. وی معتقد بود تبدیل شدن کره‌شمالی به الگویی برای دیگر کشورهای جهان بدترین سناریو است که می‌تواند برای آمریکا اتفاق بیفتد. درک این موضوع به عنوان یک دکترین اصلی در سیاست‌های راهبردی غرب بسیار ساده است. حکومت تحت سلطه کیم جونگ‌اون به ۱۰ تا ۲۰ کلاهک هسته‌ای مجهز شده‌است. مسلمان همین تعداد کلاهک هسته‌ای می‌تواند به راحتی نظم جهانی را مختل کند. فقط تصور کنید که پیونگ‌یانگ پایتخت‌های چند کشور آسیای شرقی مانند توکیو، سئول، تایپه و مانیل را بمباران اتمی کند، کشورهای جهان مجبور خواهند بود و واکنشی متقابل از خود برون دهند. جنگ جهانی سوم را در خوش‌بینانه‌ترین حالت اقتصاد جهان بیکاره فرو خواهد ریخت. بنابراین اگر کشورهایی که با آمریکا رابطه خصمانه دارند بتوانند فقط به تعداد محدودی جنگ افزار هسته‌ای دست پیدا کنند، غرب مجبور خواهد بود تنها به تحریم‌های اقتصادی در برخورد با آنها بسنده کند. البته موقعیت جغرافیایی کشورهای مختلف نیز در این موضوع تأثیرگذار است، برای مثال کره‌شمالی در قسمتی از نقشه جهان قرار گرفته‌است که تأثیر چندان زیادی بر چرخه انرژی و مبادلات جهانی ندارد ولی این وضعیت برای کشورهای خاورمیانه، شمال آفریقا یا حتی آمریکای جنوبی کاملاً متفاوت است. اگر کشورهای این مناطق از جهان مانند کره‌شمالی به قدرت هسته‌ای و بالستیکی دست یابند، وضعیت وحشتناکی برای کشورهای مانند ایالات متحده رقم خواهد خورد پس مانع شدن از تبدیل کره‌شمالی به عنوان یک الگوی کره‌شمالی متخاصم با آمریکا، یک دکترین اصلی و راهبردی برای این کشور مبدل شده‌است.

کره‌شمالی مهم‌تر از همیشه

حال با تغییر سیاست‌های آمریکا در باره مسائل خاورمیانه و چرخش رویکرد آینده‌محور این کشور به منطقه شرق آسیا مطمئناً کره‌شمالی نقش مهم‌تری پیدا خواهد کرد و به عنوان یک دغدغه اصلی در آینده فکری سیاستمداران روسای جمهور ایالات متحده ترسیم خواهد شد. نکته اینچنین به عنوان یک قدرت تمام‌عمر برای آینده حضور غرب در شرق آسیا یک دغدغه محسوب می‌شود، بلکه مسلمانان تجهیزات و حمایت‌های پشت پرده بیشتر از پیونگ‌یانگ، هر چه قدرتمندتری برای فشردن بیشتر گلولی نیروهای بلوک غربی و متحدان شان در شرق آسیا خلق خواهد کرد.

امروز نشست سران کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای در سایه تحولات افغانستان شروع به کار می کند

افغانستان و ساز ناکوک سازمان شانگهای

دیدگاه‌های متفاوت اعضای شانگهای نسبت به طالبان

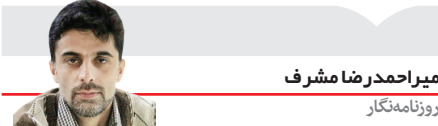
اکنون که طالبان قدرت را در افغانستان قبضه کرده است، اعضای سازمان در شرایطی گره دم می‌آیند که مواضع شان در قبال سلطه این گروه بر افغانستان بسیار باهم فاصله دارد. در این رابطه می‌توان کشورهای سازمان را در سه دسته جای داد. نخست کشورهایی که از سلطه طالبان بر افغانستان ناراضیانی خاصی نداشته و حتی منافع فعلی و کوتاه‌مدت خود را در استقرار و سلطه کامل این گروه می‌بینند. چین و پاکستان در صدر این کشورها قرار می‌گیرند که نقطه مقابل این گروه از اعضای، عضو می‌مانند تاجیکستان قرار می‌گیرد که رویکردی به شدت مخالف با طالبان را در پیش گرفته است. سلطه مطلق طالبان بر افغانستان از چند جهت برای دوشنبه غیرقابل قبول و نگران کننده است. نخست ضایع شدن حقوق اقلیت تاجیک زبان که «امامعلی رحمان» رئیس‌جمهور تاجیکستان خود را رهبر معنوی

راستار از زبایی کرد. در آخرین نشست وزرای امور خارجه کشورهای عضو در تاجیکستان و در حضور وزیر امور خارجه دولت کابل نیز بیانیه‌ای بلندبالا و همه‌جانبه منتشر شد که با حمایت از تداوم مذاکرات و تشکیل دولت فراگیر، تلویحاً از دولت افغانستان حمایت کرده بود. با این همه همچنان سولاتی وجود دارد که چرا به رغم این نشست‌ها و بیانیه‌ها، سازمان شانگهای اقدامات عملی با همکاری‌های مؤثرتر اطلاعاتی یا حتی نظامی برای حمایت از دولت کابل به عمل نیاورد یا اینکه اساساً سازمان چرانسبت به درخواست‌های مکرر کابل برای عضویت کامل در سازمان بی‌اعتنایی نشان داده و به این ترتیب زمینه همکاری‌های اطلاعاتی و امنیتی بیشتر در چارچوب‌های منطقه‌ای و همچنین تلاش کابل برای شکل دهی یک توازن احتمالی در روابط با غرب و شرق را از میان برد؟ اگرچه پاسخ به این سوال نیاز به کنکاش و بررسی عمیق‌تری دارد ولی به طور اجمالی می‌توان به نکاتی اشاره کرد. بر این اساس حضور پاکستان در جمع اعضای اصلی شانگهای نقش مؤثری در این رابطه ایفا کرده است. رقابت و بعضاً خصومت سنتی و سه‌جانبه میان هند، پاکستان و افغانستان بر عملکرد تصمیم‌گیری‌های سازمان را نباید نادیده گرفت، چنان‌که برخی عدم پذیرش درخواست عضویت کامل افغانستان را بی ارتباط با این مسأله نمی‌دانند. در عین حال روابط پیچیده و در هم تنیده دولت کابل با واشنگتن هم باعث می‌شود اعضای سازمان و به خصوص مسکو و پکن نسبت به دولت و مقامات کابل بی‌اعتماد باشند.

خاص، در برنامه‌های ثانویه سازمان، یعنی در محور توسعه و گسترش همکاری‌های ترانزیتی و اقتصادی نیز از جایگاه ویژه و محوری‌ای برخوردار است. دقیقاً با در نظر گرفتن همین شرایط بود که در سال ۲۰۰۴ افغانستان به عنوان عضو میهمان به نشست‌های سازمان دعوت شد و در سال ۲۰۱۲ نیز توانست به عنوان عضو ناظر پذیرفته شود. در یکی، دو سال اخیر نیز بحث‌های جدی در مورد پذیرش این کشور به عنوان عضو اصلی سازمان مطرح شده و امودیاری هایی نیز به وجود آمده بود. اما اکنون و با تحولات اخیر نه تنها چشم انداز عضویت کامل افغانستان مبهم و تیره و تار شد بلکه در باقی می‌ماندن این کشور به عنوان عضو ناظر نیز تردیدهای جدی پدیدار شده است.

چرا سازمان شانگهای نتوانست به بقای دولت افغانستان کمک کند؟

از هنگامی که بحث خروج آمریکا و متحدانش از افغانستان مطرح شد، بسیاری بر این موضوع تأکید داشتند که این خروج می‌تواند موقعیت مناسبی برای کشورهای منطقه و به خصوص سازمان‌هایی همچون شانگهای که بر اساس همکاری‌های منطقه‌ای پایه‌ریزی شده‌اند به وجود آورد تا در سایه مشارکت و همکاری با یکدیگر مشکلات و بحران‌های منطقه‌ای را حل و فصل کرده و زمینه دخالت‌ها و نفوذهای فرامنطقه‌ای را کم‌رنگ کنند. تحرکات اخیر سازمان در رابطه با افغانستان از جمله تشکیل گروه تماس با این کشور را می‌توان در همین

میراحمد رضا مشرف

روزنامه‌نگار

احتمالاً هیچ‌یک از اعضای سازمان همکاری شانگهای پیش‌بینی نمی‌کردند تنها به فاصله دوام پس از برگزاری نشست وزرای امور خارجه این کشورها و پس از بیانیه بلندبالای شان در مورد افغانستان، اکنون باید ا اجلاس سران را در شرایطی برگزار کنند که دولت کابل سقوط کرده، دعوت‌نامه‌شان خطاب به رئیس‌جمهور غنی برای رهبران طالبان به اثر رسیده باشد و وزیر امور خارجه افغانستان نیز از جایگاه یک سیاستمدار میهمان آن اجلاس، به یکی از هزاران پناهجوی افغانستانی تغییر وضعیت داده باشد. این تحولات آن قدر سریع رخ داده که کشورهای عضورا وادار کرده در اجلاسی که مهم‌ترین موضوع آن بحث برسر مسائل افغانستان است، پذیرای هیچ نماینده‌ای از این کشور نباشند.

جایگاه و موقعیت افغانستان در سازمان همکاری شانگهای

۲۰ سال قبل سازمان همکاری شانگهای با هویتی امنیتی و دفاعی و با مشارکت پنج کشور روسیه، چین، قزاقستان، قرقیزستان و تاجیکستان شکل گرفت و به تدریج هم به لحاظ تعداد اعضا و هم به لحاظ دایره موضوعات مورد توجه، توسعه پیدا کرد. در شرایط توسعه همه‌جانبه سازمان این نیاز احساس شد که افغانستان نیز به عنوان یک کشور بسیار تأثیرگذار در تحولات حوزه منطقه‌ای سازمان، مورد توجه قرار گیرد؛ به خصوص با در نظر گرفتن این نکته که بسیاری از موضوعات امنیتی و بنیادی مرتبط با شکل‌گیری شانگهای مانند تجزیه طلبی، تروریسم، افراط گرایی و مواد مخدر به شکلی مستقیم با تحولات در این کشور مرتبط بود. در عین حال افغانستان به سبب موقعیت